

De preciosa

Incipit tractatus eius

dem de illuminatione cordis siue de
vna preciosa margarita. et etiam de
ipsa sancta Margareta

Simile est regnum celorum
homini negotiatori qui
venit bonas margaritas
Inventa autem vna
preciosa margarita
absit et vendidit omnia que habuit et
emittit eam **Mat. xij.** Vna preciosa mar-
garita cui comparatur regnum celorum est
calculus ille caryodius in quo est nomen
nouum scriptum quod nemo nouit nisi qui
accipit. quod beate margarete virginis et
martyri collatum est sibi promissum christi
in apocalypsi. quia fideliter vixit in man-
datis domini cuius hodie festiuitas cele-
bratur in edicula celle nostre. Nomen illud
nouum est ens simpliciter vel ens purum
vel ens vniuersaliter perfectum vel ens
quo maius nequit intelligi et tale est
solus deus. quo non est maius nomen
sanctificandum in seculis dicente deo
Ego sum qui sum. Ens si analogice di-
cat de deo et de creatura dum simpli-
citer per se ponitur stat per deo solo sibi re-
gulam **Aristoteli.** quod analogum per se positum
stat per suo principali significato. Et
recte sic dicitur quemadmodum actus semper
potentia. et perfectum prius quam
imperfectum. **Ens** quod est deus non plene
agnoscitur ab alio quam ab illo qui ac-
cipit dum vicerit et dum victor deu-
xerit eum in excelsa quam et ubi videbit
deus sicuti est. **Quilominus** hic in via
cogitatur eius cognitio imperfecta mul-
tis modis sed incomprehensibilis est sibi

margarita siue

soli. **Ens** potest vniuoce dici de deo et
de creatura. sed non vniuoce perfecta de
accidente et substantia. quia non sibi ean-
dem perfectionem nec sibi ordinem eundem
sed ratio nominis sit eadem sed res positua
quodcumque et qualiscumque sit illa super quam
primum fundatur principium complexum sed
quodlibet est vel non est. **Ac** post de-
scendit ens ad species suas per diversas vias
et ad indiuidua. **Rursum** e converso
resoluedo venit usque ad ens primum
quod est purissimum constituendo agalma
pulcherrimum atque prefulgidam aie mar-
garitam. **Ens** vniuoce dictum de deo
et creatura sibi rationem posituam inco-
plexam et sibi intentionis formaliter est
subiectum metaphisice. sicut ens videtur
sibi rationem posituam sede intentionis
formaliter est subiectum logice et gram-
matice. quoduis utrobique tractat de
omni ente tam sibi quam sede intentionis
materialiter. **Et** hec est origo omnis
phisice discipline. **Theologia** dupliciter
resultat ex ente simpliciter quod est deus
Vna naturalis de deo que subalternatur
metaphisice ex qua supponit demonstra-
tum deum esse. **Altera** supernaturalis que potest
aliquo modo dici subalternari theologie
beatorum. vel est ipsamet theologia in
beatis tamquam preciosa margarita que ve-
ditis omnibus emittit. **Theologia** via-
torum naturalis preciosior est margarita
quam alia quodlibet scilicet species. quia tractat
de ente simpliciter tam sibi quam sibi rationem
separato. non sic metaphisica a phisicam
moralis a rationalis phisica que se de entibus vel
non abstracti. vel tam per rationem abstracti.
Theologia supernaturalis fidelium viato-
rum preciosior est margarita quam alia quodcumque

De illuminatōe cordis

naturalis scia vt merito dici debe/
at venditis omib' hoc est curis alt
is derelictis opari Est insup vna
vnitate pme veritatis cui sp innitit
in credendis vt p omne reuelatum a
deo est verū. **Theologia** supnatu/
ralis fidelitū viatorū cōsistit pncipa/
liter ⁊ fundat in vna et triplici mar/
garita virtutis theologice q̄ dicitur.
fides. spes. et caritas. **Sed** quo ad
intelligētiā opat' multis modis vt
p abnegationē oim q̄i p vmbra
atq; caliginē. rursus p assimilatoēz
symbolicā. rursus p viā causalita/
tis. rursus p appropationē et supe/
minentia. tandē p mysticaz analo/
giā affectu mentis in deū totaliter
transformato. **Vna** preciosa mar/
garita cuius nomē est purum vsq/
quaq; pfectū relucet et inuenit in
omib' creaturis tanq; in vestigijs
signatib' potētia. sapiāz et bonita/
tē ipi'. **Sz** precipue refulget in cre/
aturis rationalib' tanq; in imagi/
nibus q̄ sunt diuine essentia vel na/
ture nedum representatiue s; partici/
pes et capaces. vñ recte ptz imagi/
nis atq; vestigiū distinctio. **Vna** p/
ciosa margarita diuini nōis qd est
ens simpliciter pfectuz dū sola. reful/
get in puro corde viatoris tūc de/
forme aspiciē teste **Gregl.** quicqd
pulcrū offert ex creaturis. **Precio/
sa** hec margarita q̄ de' est sic vna ē
distinctio essentialis nulla sit penit'
in eo imo nec distinctio formal' ad
intra nec extra naturam rei nisi tm/
modo distinctio psonalis relatiua

ecclyxi

q̄ large p̄t dici realis qualis nō in/
uenit in aliqua creatura. **Vna** hec
p̄ciosa margarita distinctiōē ad/
mittit quozūōā nominū q̄ cōsurgit
ex opatōe intellect' p opationem
ad diuersas res seu respect'. et ex
modis q̄s fabricat agnoscēdo cre/
aturas vel ex sola distinctiōe rōis
dū sibi opat' ipse de' in quo nō for/
malit' s; supeminēt est ois pfectio
eadē penit' et vnica simplex et illu/
minata alit' q; in creatura. **Exēplū**
tū habet aptissimū de centro spere
cuiusdā ignee quod stans penitus
indiuisibile lineas eminat infinitas
Vñ p̄t intellect' varios formare
cept' dū scit tales opare respect'
Vna hec p̄ciosa margarita distin/
ctiōē nō essentialē vel formalē a ali/
quā nō idētitatē inter intellectū di/
uinū et hūanū nec inter psonas et
essentiā nec inter proprietates et at/
tributa. **Sz** de' vno simplicissimo
et vnico actū illuminato supeminē
ter est intellect' et voluntas essen/
tia et psona vnitas et veritas bo/
nitas sapia iustitia mia. et quicqd
de deo dici p̄t nō habita vel inclu/
sa ad res cū se collatōe vel respectu
Voluit s; plurics inculcare dion.
dicēs deū sup vitā. sup bonitatem.
supens. **Vna** hec p̄ciosa margari/
ta distinctiōēz admittit diuinaz re/
lationū ad inuicē q̄ ex mō se hñdī
fac vt contradictoria verificent de es/
sentia et de psona / q; essentia non
referē. et tñ psona referē. qz videlz
essentia nō est per se p̄mo modo et

illuminata

De preciosa

quæribiliter idē cū psona. nō q̄ ali qua sit identitas vel distinctio inter essentiā et p̄ez. sed bñ inter p̄ez. q̄ filiū. nec in creaturis simile reperit̄ q̄ nullā possibile est esse simpliciter vnā illimitatā et vsq̄uaq̄ p̄fectā. **V**igor hui⁹ p̄ciose margarite que de⁹ est p̄ouicit libere otingent̄ tāq̄ ad extra radios aliq̄s et fulgores. **E**t nullo modo necessitate finis vel agentis alioq̄n nō esset ens vsque/ quaq̄ 7 vninoce p̄fectū si req̄reret ad esse suū existentiā creature. **E**t itē si de necitate agere⁹ ad extra nihil posset euenire otingent̄ 7 cessaret omnis religio. imo 7 q̄dlibet ens eēt infinitū cū fieret naturalit̄ a potentia infinita. **H**oc est stultuz dei q̄d sapiētī⁹ est hōib⁹ nolentib⁹ intelligere deū nō agere quolibet ex arbitrii libertate h̄ necitate naturali. **N**ō obscuratū factū ē inspiēs cor eoz vt dicerent mundū eternū cū ceteris errorib⁹ et blasphemis infinitis. **V**igor hui⁹ p̄ciose margarite candor et decor aios otemplantiū ip̄az sub nōie entis purissimi rapiūt ad agendū res mirabiles et ad cognoscendū res supnatu- rales et ad diligendū res spūa- les cognitās in enigmate. **V**igor hui⁹ margarite candor et decor mouēt et attrahūt aios otemplantiū circulo quodaz intellectuāli miris modis vbi coincidunt tres cause. q̄ sūt efficiens et forma nō quidē in- trinseca ostituens h̄ exemplaris. et ip̄e finis q̄ mouet nō vt forma cog-

margarita siue

noscētis h̄ vt est res talis in se ip̄a q̄ ip̄e mouet vt res appetitū nō vt est cognitio. **V**igor hui⁹ margarite candor et decor p̄nt alicere et afficē p̄us aios otemplantiū ad dilectōz q̄ ad intellectuāle cognitionē h̄ nō sine miraculo spūssandi se p̄ carita- tē mirabilis diffundentis et mentis apicē singularit̄ infāmātis. q̄ fm cursū natural̄ vie intelle- ct⁹ nō intel- ligit nō inspecto sātasmate. nec vo- lūtas aliq̄d vult obiecto n̄ sibi p̄us p̄ intellectu p̄ntato nisi loquamur de volitiōe tm̄modo naturali. **P**re- ciosior est margarita cognitionis entis puri q̄ altera cognitio d̄ deo que posset naturalit̄ adipisci imo 7 certior ē q̄ altēa quīs notitia d̄ q̄- ditate substantiaaz visibiliū vel inui- sibiliū naturalit̄ in hac vita de qui- bus hic intuitiue nihil scim⁹. et de accidentib⁹ paucissima in quib⁹ ali- qñ fallacia nō contingat. **P**reciosi- tas et certitudo margarite non re- pugnat cognitioni fidei et diuinis neq̄ meritū diminit. **S**emp enim minor et obscurior remanet cog- nitio vie q̄ sit illa quam speramus in patria recepturos. **P**reciositas huius margarite non ob inde mi- nuit q̄ ad p̄xim deducit̄ diuine dilectionis et cult⁹ et laudis. imo finis ei⁹ ē h̄mōi p̄axis. ap̄lo teste 7 x̄po reuelate q̄ finis legis ē caritas q̄ colē faō deū ex tota mēte sine ob- liuioe. ex toto corde id est intellectu- sine errore. ex tota anima. i. volūta- te sine otraditiōe et ex tota v̄tute

De illumina-
sine delectatione.
inicialis hui⁹
homo omnē
nihil despiciet
margarite nō
lege omni si nō
sib⁹ ad intelligē-
cus et marie cui
seminari dilectō
influentie in p̄ma
lis anime. **S**er-
uē vel patrie glori-
ralit̄ inuenit̄ acc̄ q̄
mā. **S**unt hec p̄e-
tanto p̄cio quaz
si p̄us illā tota se
rit in aq̄s et litoz
naturāliū studio
purationē v̄ber
fricationē sancta
Sunt hec margar-
homo se relinquit
habet v̄dens. et b
exteriorē et human-
ne. **E**t si redeat homo
v̄tos ad cor sue mē-
tur natiā. depuret
geat. transformat
claritatē vsq̄ ad
dam in celis. **S**unt
tanq̄ sufficiens p̄
p̄ eam et in ea po-
lū. non celū solū.
celoz. **Q**ui si no-
auarus es. imo lar-
hec margarita que
vine. oseruat̄ illi
ap̄ius q̄ in v̄bitur

De illuminatōe cordis

sine defectōe. Et hec est felicitas
inicialis huius vie. p̄ qua si dederit
homo omnē substantiā suam quasi
nihil despiciet eā. **Preciositas** huius
margarite nō format̄ in nobis de
lege om̄ni si nō ab inferiorib⁹ sen-
sib⁹ ad intelligentiā qui est p̄p̄ri⁹ lo-
cus et matrix eius. quāuis radicale
seminariū descendat a roze celestis
influentie in prima creatione rōna-
lis anime. **Secus** de margarita fi-
dei vel patrie gloriose que sup̄natu-
ralit̄ inuenit̄ atq; gratis infusa for-
mat̄. **Em̄** hec preciosa margarita
tanto precio quantū habet homo
si p̄us illā tota sollicitudine questie-
rit in aq; et litōib⁹ magni maris
naturaliū studioz p̄ fossionē et de-
purationē vehementē et assiduā cō-
fricationē sanctaz meditationum.
Em̄ hec margarita si p̄us abeat
homo se relinquens et vniuersa q̄
habet vendens. et hoc s̄m hominē
exteriorē et humanam ouersatio-
nē. **Et** si redeat homo interior con-
uersus ad cor sue mētis vbi gigna-
tur. nutriat̄. depuret̄. vegetet̄. et au-
geat̄. transformat̄ de claritate in
claritatē vsq; ad p̄fectionē habem-
dam in celis. **Em̄** hec margarita
tanq; sufficiens possessio cordis qz
p̄ eam et in ea possidet̄ nō terra so-
lū. non celū solū. s̄ dñs terre et celi
celoz. **Qui** si non sufficit tibi. nimis
auarus es. imo iam nihil es. **Em̄**
hec margarita ouerenti⁹ in solitu-
dine. cōseruat̄ illic insup̄ suus cādor
aptius q̄ in vrbium terra fuligine.

ccclxxij

Hec dñi cōfricata fuerit manib⁹ as-
idue meditationis calescit et scintil-
lat et deuotiōis igne flāmata resul-
get. **Qua** sup̄ metaphora placet
inserere cōsideratōnes. xij. q̄ sequūt̄
Scintilla est modica ps ad igne v̄l
ignita re decisa volitans et emicās
Scintilla se h̄z ad fauillā. v̄l res v̄l
uens ad corp⁹ extinctū. et sicut ad
materiā forma. **Sicut** ignis transū-
m̄ ad significandū deū. sic om̄nis
creatura scintilla quedam dei sym-
bolice dici p̄t. **Sicut** ignis transū-
ptiue d̄z lex ignita dei. sic om̄is p̄-
cula legis dei que licet et ardet scin-
tilla congrue nōiā. **Purissimā** qd̄
in om̄i creatura p̄sertim cognosci-
bilis v̄l cōgnoscitua repit̄ scintilla
dici p̄t. **In** sup̄ior ps aie rōnalis
finderis appellat̄. **Res** cuiuslibz sua
scintilla magnas in suo genē vires
h̄z. **Sic** ex igne scintilla decisa ma-
gnā flūā incendit. et scintillantes
spūs aiales magnos interi⁹ effect⁹
cōdunt maxie p̄ oculos. **Dū** scintil-
la rōnis vel intellectus extincta est
cū igne suo cognitiuo cōsequens est
vt nihil scintillare videat̄. **Iuxta** q̄-
litate scintille cognitionis lucentis
et ardentes scintillationes rez og-
noscibiliū et amabiliū suscipiunt̄. vi-
dent̄ et amant̄. **Scintillatiōes** cog-
nitionis et amoris nitētes et ardē-
tes frustra sūt̄ habētib⁹ extinctas
penitus scintillas apphensiuas et
affectiuas. **Iuxta** illud. **Frustra** sūt̄
d̄ba surdo. sic de colorib⁹ ceco. sic d̄
amorib⁹ nō amatio. **Scintillatiōes**

De illuminatione

que videri vel sentiri in sua puritate non possunt ab oculis et tactu debilibus debent sub quodam moderamine cuiusdam interpositionis per vibrationem vel distantiam presentari vel sensui ostendi. **Scintillationes** verborum dei quantumcumque lucentes vel ardentes mox extinguuntur dum ad congelatas et extinctas mentes pervenerint nisi spiritus sanctus afflet et fluent aquae. **Scintillationes** amoris ex se virescentes non profert nec recipit frigiditas de se pedes. sed dominus est qui dat voci suae vocem virtutis. alioquin totum fauilla est et cinis extinctus. **Secus** ubi preciosa margarite candore per inflammationem rutilat caritate. **Cuius** lampades sunt lampades ignis et flammam quam aquae multae non poterunt extinguere nec exsequeri margarite nostrae succense claritatem penitus offuscabunt. instar lapidis cuiusdam qui semel accensus nequit extinguatur. **Senserat** aliquis tale qui dicebat **Quia** inflammatus est cor meum et renes mei commutati sunt. **Sequitur** **Dei** fecit caro mea et cor meum. deus cor meum et anima mea. **De** in eternum **Quae** certe anima optima o vna illa quam petiit et quesivit a domino rex propheta. **Porro** hoc vnum est necessarium. hec vna preciosa margarita quam nobilis virguncula pastoralis inter nutriticis oves inuenit. quam proprio sanguine tinxit et operavit nomine margarita. cuius hodie celebritas agit in edicula seu capella qua tanquam locustae et solitudinis vitur exigui,

cordis

tas mei sicut nidicozar cecutiens in domicilio. vel sicut passer solitarius in tecto. **Pro** cuius virginis rememorazione notate fuit animo paululas cursim considerationes non aptendas omnibus et hoc sub metaphora margarite tibi pater et frater qui margaritum in deo christianissimi regis francie utputa confessor eius rutilas preciosum **Bene** vale. **Scriptum** **Augouini** die et loco predictis .1232.

Explicit tractatus magistri **Johannis** Geison de illuminatione cordis sive de vna preciosa margarita

Cōtra prop

Incipit tra

Jobis Carlon

regula Augustini

7

regule tue p[ro]fiteor

debetores amica

fraternus amor tria

ere non ut leat h[ic] su

via veritatis. **Incipit**

ppietas h[ic]mo loco

Augustini solito v

modo p[er] e[ss]e autoritat

canon[um] **Tertio** d[icitur]

illo[rum] r[ati]o[ne]s quat[er]

tis ex illis r[ati]o[ne]s

occasione h[ic]e tra

ne v[er]az q[ue] regula

agregat r[ati]o[ne]s

mo d[icitur] et sic r[ati]o[ne]s

vna et o[mn]ia omnia me

ca inter vos q[ue] p[ro]pter m

uni. **Charitas** t[ame]n d[icitur]

no querit que sua v

anteponit. no p[ro]p[ri]e

to ampli[us] rem on

raveritis tanto v

noscat[ur]. **Ne** in c

transitoria necessit

permaneat caritas

dicit pater **Augu**

cedo fratre p[ro]p[ri]e

cu[m] vulnus crudeli

ter sine anime p[er]